

Nr 247.

Av herr **Pålsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 (nr 444) om tillståndstvång för byggnadsarbete.

I kungl. prop. nr 62 till årets riksdag hemställes om fortsatt giltighet av lagen den 30 juni 1943 om tillståndstvång för byggnadsarbete. Lagen, vilken är avsedd endast för extraordinära förhållanden, lämnar synnerligen stora och för den enskilde medborgaren genomgripande befogenheter i konungens hand. Här är det inte som vid tillämpningen av exempelvis livsmedelsransoneringarna att var och en får sin lika stora andel av tillgången på förnödenheter, utan en individuell prövning företas där en mängd olika faktorer spela in.

Indirekt har lagen i tillämpningen visat sig vara ett instrument varigenom byggnadsverksamheten fördelas mellan landsbygd och stad, varigenom det bestämmes var industrier få uppföras, huruvida ett jordbruk verkligen får bestå i sitt nuvarande omfång o. s. v. I sistnämnda hänseende förtjänar särskilt uppmärksammas att om lagen tillämpas konsekvent blir den med tvång genomförda bortrationaliseringen av en mängd småbruk ett faktum. Därför bör prövningen i dylika fall icke omfatta annat än en undersökning, huruvida de ifrågakvarande byggnaderna äro nödvändiga för fastighetens drivande i sitt förhandenvarande skick. Huruvida fastigheten lämpligen kan sammanlösas med någon annan, bör i detta sammanhang lämnas å sido. Annars bli uttalandena om småbrukets rationalisering som en fullt frivillig sak och att ingen skall drivas bort från sin fastighet blott tomma ord.

Det kan naturligtvis inte sättas i fråga att riksdagen mera i detalj skulle fatta beslut angående frågor som sammanhånga med byggnadstillståndsgivningen. Men det kan med fog göras gällande, att riksdagen bör förbehålla sig rätten att besluta om tillståndsgivningens fördelning mellan bostäder i stad och på landsbygd, mellan jordbruk, industri o. s. v. Ju längre lagens tillämpning varar desto mer angeläget blir det, att riksdagen får tillfälle att taga ställning till dessa frågor. Det bör därför övervägas, huruvida inte för nästa år riksdagen bör beredas tillfälle till ett dylikt ställningstagande.

Enligt nu gällande bestämmelser kräves tillstånd för nästan allt byggnadsarbete med undantag för vissa smärre arbeten. Det innebär en skärpning i förhållande till tidigare stadganden, som medgävo att till- och om-

byggnadsarbete, avseende byggnad eller anläggning för eget stadigvarande bruk, kunde bedrivas utan byggnadstillstånd, om det utfördes utan anlåtande av annan arbetskraft än hemmavarande familjemedlemmar. Denna ändring mot större restriktivitet har framkallat en viss irritation särskilt bland landsbygdens folk, som haft svårt att förstå det rationella i att man inte får bygga när man har tillgång på egen arbetskraft och eget material. Det kan också ifrågasättas hurvida de fördelar man uppnår genom denna restriktivare tillämpning uppväga de nackdelar som äro förenade därmed. Enligt min mening är så icke fallet, och jag anser därför att en återgång till tidigare gällande bestämmelser bör ske. Enligt min mening bör sålunda till- och ombyggnadsarbete, avseende byggnad och anläggning för eget stadigvarande bruk, som av någon utföres utan att annan arbetskraft än hemmavarande familjemedlemmar anlitas, få bedrivas utan byggnadstillstånd. En sådan uppmjukning av den nuvarande tillämpningen av lagen om byggnadstillstånd skulle, utom att ge denna lag en rimligare innebörd, även medföra en avsevärd begränsning av arbetsmarknadsmyndigheternas arbete. Detta synes vara en angelägen uppgift, eftersom en icke obetydlig del av länsarbetsnämndernas tid tages i anspråk av ärenden, som sammanhänga med byggnadsregleringen.

Med stöd av det anförda hemställes,

att riksdagen i anledning av proposition nr 62 måtte dels uttala att till- och ombyggnadsarbete, avseende byggnad eller anläggning för eget stadigvarande bruk, som av någon utföres utan anlåtande av annan arbetskraft än hemmavarande familjemedlemmar, bör få bedrivas utan byggnadstillstånd och att lagen icke får behandlas så att den kan komma att verka som ett tvångsmedel för att förmå utövarna av mindre jordbruk att lämna sina fastigheter, dels ock i övrigt beakta vad i motionen anföres.

Stockholm den 12 mars 1949.

Olof Pålsson.
